

HVAD ER KOLONIALISME

Kolonialisme er et lands erobring og besiddelse af landområder uden for sit eget territoriums grænser. Formålet vil ofte være at opnå politiske eller økonomiske fordele for moderlandet. Hermed bliver kolonialisme tæt forbundet med imperialismen. Det afgørende er dog det formelle herredømme, mens spørgsmålet om en evt. økonomisk udbytning er sekundært.

Ordet koloni kommer af latin colonia 'landgård, udflyttersamfund', af colere 'dyrke'. Endelsen -isme angiver en holdning, fx politisk, en bevægelse, en virksomhed eller en tilstand

Kolonialisme retfærdiggøres ofte gennem henvisning til gavnlige virkninger for de koloniserede, fx gennem udbredelsen af fremskridt og civilisation.

Det mest omfattende eksempel på kolonialisme er de europæiske magters erobring især i 1700- og 1800-t. af store dele af de landområder, der i dag kaldes ulandene.

De tidligere koloniområders fortsatte økonomiske afhængighed på trods af politisk selvstændighed betegnes ofte neokolonialisme.

Kolonialismens historie

Kolonialisme i ordets videste betydning har eksisteret så langt tilbage, vi kan følge menneskenes historie, men her vil kun den europæiske kolonialisme efter de store opdagelser blive behandlet.

Denne periode, den såkaldte europæiske ekspansion, påkalder sig særlig interesse, fordi de europæiske kolonisationer på en så afgørende måde har medvirket til at forme den verden, vi nu lever i.

Kolonialismens forskellige motiver

Kolonialisme, kolonisering og kolonier er ikke entydige begreber. Forskellige motiver kunne føre til kolonidannelse, og forskellige vilkår i de områder, som europæerne nåede frem til, skabte forskellige behov og muligheder.

Købmanden, krigeren, missionæren og pioneren havde ikke samme interesser. Handel kunne være kolonialismens eneste formål, og for købmændene var et sikkert fodfæste i handelsknudepunkter, emporier, tilstrækkeligt. Men ofte var plyndring, erobring og underkastelse af fremmede folkeslag et mål i sig selv.

Erobring førte til emigration og bosættelse, i nogle tilfælde alene med henblik på at organisere en produktion af varer til det europæiske marked, i andre tilfælde blev resultatet en bosættelse, der domineredes helt af europæiske udvandrere, som i kolonierne genskabte samfund af europæisk type.